НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	**Силабус навчальної дисципліни** **«Стратегічні тенденції розвитку економічних процесів»** **“ Strategic trends in the development of economic processes ”** Освітньо-наукова програма: «Економіка» Спеціальність: С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)» Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркова компонента освітньо-наукової програми
Курс	1 (перший)
Семестр	2 (другий)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити / 120 год
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Предметом вивчення дисципліни є розроблення стратегічних тенденцій розвитку економічних процесів на підставі опрацювання теоретико-методологічних засад стратегічного підходу в діяльності підприємства, специфічних методів та інструментів розробки стратегій всіх рівнів; освоєння знань та вмінь щодо сутності й основ проєктного формування економічних процесів та їх регулювання як серії явищ, взаємопов’язаних причинними чи структурно функціональними залежностями. Освоєння знань та вмінь щодо сутності, основ і динаміки економічних явищ та об’єктів, змінах їх стану, різноманітних характеристик у просторі і часі. Зміни, що відображають головні характеристики і тенденції розвитку економічних систем. Зв'язок економічних процесів із соціальними. Концепції стратегічного підходу; еволюцію теорії стратегічного управління; підходи до економічного розвитку; теорії циклічності економічного розвитку; типи економічних циклів; методологія оцінювання рівня економічного розвитку; моделі економічного розвитку країн світу; види сучасних економічних криз і циклів; концепції загальної економічної рівноваги; ключові завдання стратегії при визначенні тенденцій змін зовнішніх факторів, та створення концепції, достатньо стійкої та гнучкої для досягнення поставлених цілей незалежно від впливу зовнішніх сил.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	***Метою дисципліни*** є формування у здобувачів системного мислення і спеціальних компетенцій з визначення і аналізу стратегічних тенденцій розвитку економічних процесів для формування навичок імплементації досліджень та розв’язання економічних завдань зі стратегічних позицій в конкурентних умовах, обґрунтовування стратегічних рішень щодо розвитку економічних процесів, спираючись на їх циклічність, оцінювання рівня економічного розвитку на макро-, маза- та макрорівнях.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Курс спрямований на засвоєння системи поняття «економічний процес», його місця в розвитку соціально-економічних систем, основних концепцій стратегічного розвитку та тенденцій за рівнями: меза-, макро-мікро, придбанні умінь і практичних навичок обґрунтування методології постановки стратегічних цілей та завдань, вибору інструментів їх реалізації відповідно до існуючої системи виробничих відносин та економічних процесів, розробки стратегічних цільових орієнтирів і реалізації своєчасних стратегічних та тактичних заходів, скерованих на реалізацію завдань розвитку економічних процесів.

Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей. Здатність визначати різновиди економічних процесів, вимірювати рівень інноваційного розвитку, обґрунтовувати перспективні стратегії та бізнес моделі за якими багаторівневі господарські системи визначають подальші напрямі актуалізації економічних процесів, розробляють і реалізують рішення в сучасних умовах євроінтеграції. Здатність аналізувати економічні процеси, розробляти сценарії змін, формувати рішення щодо оптимізації параметрів стратегій з використанням новітніх технологій.
Навчальна логістика	Концепції стратегічного підходу до змін. Концепція стилів організаційної поведінки І. Ансоффа та А. Чандлера. Концепція Томпсона – Стрікленда. Концепція конструктивізму в стратегічному підході до розвитку. Теорія конкурентних стратегій М. Портера. Зміст і методологічні особливості ресурсної концепції. «Стратегія блакитного океану». Теорії економічного розвитку. Методологія оцінювання рівня економічного розвитку, обґрунтування методів для встановлення тенденцій за рівнями: меза-, макро-мікро,. Класифікація країн світу за рівнем економічного розвитку. Циклічність економічного розвитку. Макроекономічна рівновага в системі економічного розвитку. Сучасні протиріччя розвитку економічних процесів. Тенденції розвитку інноваційних процесів в глобальному середовищі. Пріорітети та аспекти зв'язків розвитку економічних процесів.
	Види занять: лекція, практичне. **Форми навчання:** очна, дистанційна. **Методи навчання:** - пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; репродуктивний метод; дослідницький метод. - для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, кейс, презентація тощо.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Філософія науки», «Правове забезпечення наукових досліджень», «Економічне забезпечення наукових досліджень», «Інформаційне забезпечення наукових досліджень», «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки», «Інноваційний розвиток соціально-економічних систем», «Моделювання та інформаційні технології у наукових дослідженнях», «Інституційна економіка».
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	**Навчальна та наукова література:** 1. Ареф'єва О. В. Стратегічні напрями розвитку бізнес-процесів інформаційного потенціалу енергетичних підприємств в умовах цифровізації. *Проблеми економіки*. 2025. №3. С. 126–134. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-3-126-134 2. Ареф'єва О. В., Тіщенко Є. А. Прийняття рішень в системі стратегічного управління бізнес-процесами як інструмент підвищення ефективності і конкурентоспроможності підприємств в умовах сталого розвитку. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Том 10. № 4. С. 26–31. DOI: https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-4-4

3. Ареф'єва О. В., Долженко Д. Ю. Комплексно-адаптивний підхід до інноваційного розвитку підприємства в сучасних трендах диджиталізації через взаємодію зовнішніх і внутрішніх факторів. *Проблеми економіки*. 2024. №4. С. 161–168. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-4-161-168

4. Гарафонова, О., Грузіна, І., Козирєва, О., Маргасова, В., Піщенко, О., Тарасюк, Г. (2023). Стратегічні перспективи функціонування українських організацій в умовах євроінтеграції та глобалізації цифрової економіки. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, *1*(48), 298–311. https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3957

5. Економічні суперечності глобалізації та локалізації: форми руху і розв'язання : колективна монографія / за ред. акад. НАН України А. А. Гриценка ; НАН України, ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України" ; ДННУ "Академія фінансового управління". К., 2024. 588 с

6. Пілецька, С. Т., Ареф'єв, С. О., Коритько, Т. Ю. (2024). Цифрові маркетингові технології в стратегії розвитку фінансового потенціалу підприємств в контексті інноваційних трансформацій. *Здобутки економіки: перспективи та інновації.* (11). https://doi.org/10.5281/zenodo.15347920

7. Piletska S. T., Arefiev S. O., Petrovska S. V., Kolesnykov S. O. Strategic Ensuring of Economic Security of Enterprises in the Context of Digitalization of the Economy of Ukraine. The Problems of Economy. 2024. No. 2(60). P. 181–190. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-181-190

8. Стратегічне планування повоєнного промислового розвитку: нові детермінанти та імперативи : колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук Л.В. Дейнеко ; НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогнозув. НАН України". – Електрон. дані. К., 2024. 164 с.

9. Чигрин О., Бондаренко А. (2024). Напрямки розвитку стратегій із підвищення конкурентоспроможності для підприємств в умовах сучасних викликів в Україні. *Економіка та суспільство*, (61). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-17

10. Arefiev S., Nemashkalo K. Prospects of leadership style formation regarding Generation Z. Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology. 2023. Volume 8. № 3, pp. 131 – 136.

11. Arefiev S., Lagodiienko V., Tkachev V., Stavroiani S., Shevchenko O. Marketing and logistics in the adaptive management of enterprises in the conditions of digitalization. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2023. Vol.101. No 8. P. 3121-3132. http://www.jatit.org/volumes/Vol101No8/26Vol101No8.pdf

12. Derhaliuk M., Arefieva, O., Chobitok V., Kostiunik O., Shchepina T., Shostak I. Digitalization of regional economic systems in conditions of globalization challenges. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2025. Vol.103. No.4. Pp. 1503-1514. https://www.jatit.org/volumes/Vol103No4/26Vol103No4.pdf

13. Karten Barbara. Project management Simplified: A Step-by-Step Process. London: CRC Press, 2016. 259 p.

14. Kerzner Harold, Zeitoun Al, vargas Ricardo. Project management Next Generation: The Pillars for Organizational Excellence. New Jersey: John Wiley & Sons, 2022. 512 p.

15. Korytko T., Bryl1 I., Piletska S., Arefieva O., Arefiev S.. (2021). Strategy of innovative development of an enterpriseon the basis of evaluation of its intellectual capital. *Scientific Bulletin of National Mining University* 3(183). pp. 134-137. URL : https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-3/134

16. Makedon V.V. Development of the Strategic Management System of International Companies on the Basis of a Cross-Functional Approach. *European Journal of Management Issues*. 2023. Vol. 31(3). P. 177–188. https://doi.org/10.15421/192315 .

17. Ostapenko, T., Arefieva, O., Zhyljaev, I., Ponomarov, O., & Hrashchenko, I. (2025). Investment attractiveness forming of managerial projects. *Technology Audit and Production Reserves*, *3*(4(83), 14–25. https://doi.org/10.15587/2706-

	5448.2025.329981 18.Popelo, O., Arefiev, S., Rogulska, O., Rudnitska, K., & Derevianko, D. (2022). Higher education as a determinant of sustainable development. *Journal of the University of Zulia*, 13(38), 734-746. https://doi.org/10.46925//rdluz.38.40 19. Tomczyk Catherine A. Project manager's Spotlight on Planning. San Francisco, London: *John Wiley & Sons*, 2015. 208 p.

Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, Проектор	
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Диференційований залік.	
Кафедра	Кафедра фінансових технологій та бізнесу	
Факультет	Менеджменту, фінансів та маркетингу	
Викладач(і)		**АРЕФ'ЄВА** **Олена Володимирівна** **Посада:** професор **Науковий ступінь**: д.е.н. **Вчене звання:** професор **Профайл викладача:** https://scholar.google.com/citations?user=V2HCoLsAAAAJ&hl=ru&authuser=1 https://orcid.org/0000-0001-51557-9970 https://www.webofscience.com/wos/author/record/U-4226-2018 https://www.researchgate.net/profile/Olena-Arefieva **Тел.:** +38 (044) 406-79-75 **Робоче місце:** корпус 2, каб.415
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс, викладання українською мовою.	
Лінк на дисципліну	Після формування групи створюється кабінет у Google Classroom, надається посилання з кодом доступу	
Максимальна кількість слухачів	50	